

Obrót wierzytelnościami kredytowymi przez bank przy braku współpracy ze strony kredytobiorcy – wybrane problemy

Znaczenie obrotu wierzytelnościami, a w szczególności wierzytelnościami kredytowymi w sektorze bankowym, wzrasta na świecie stopniowo od końca lat 80. XX w. Praktyka sprzedawania długów na masową skalę rozpoczęła się w Stanach Zjednoczonych w wyniku kryzysu oszczędności i kredytów (tzn. *savings and loan crisis*)¹. Niezależnie od tego, zalety sprzedaży wierzytelności kredytowych były rozpoznane w obrocie gospodarczym znacznie wcześniej – w połowie XIX w. Wpłynęło to na rozwój instytucji cesji wierzytelności w prawie niemieckim, która nie wymagała zgody kredytobiorcy² oraz która w późniejszym czasie znalazła swoje odzwierciedlenie w prawie polskim i jest nam znana w zbliżonym kształcie do dzisiaj. Do ostatecznego odrzucenia ugruntowanego dogmatu o nieprzenoszalności wierzytelności oraz wymogu zgody dłużnika na przelew przyczynili się w połowie XIX w. Bernhard Windscheid i Otto Bahr, którzy uznali za istotną dla treści zobowiązania nie osobę wierzyciela czy dłużnika, lecz świadczenie jako obiektywny, gospodarczy przedmiot zobowiązania³.

ARTUR RUTKOWSKI

We współczesnej praktyce gospodarczej można wyodrębnić następujące najczęstsze powody, którymi kierują się banki w procesie obrotu wierzytelnościami kredytowymi⁴. Po pierwsze, decyzja o sprzedaży wierzytelności jest często decyzją czysto biznesową, opartą na kalkulacji kosztów samodzielnego dochodzenia długu. Po drugie, w sferze regulacyjnej okresowe restrukturyzacje portfela kredytowego przez sprzedaż niektórych

¹ Federal Trade Commission, *The Structure and Practices of the Debt Buying Industry (White Paper)*, styczeń 2013, <https://www.ftc.gov/sites/default/files/documents/reports/structure-and-practices-debt-buying-industry/debtbuyingreport.pdf> (dostęp: 30.08.2019 r.).

² Por. art. 509 k.c.

³ Zob. K. Zawada, *Ogólna charakterystyka przelewu wierzytelności*, Rejent 1991, nr 7-8, s. 51.

⁴ Key Issues in Loan Transfers, Lexis Nexis, https://www.lexisnexis.com/uk/lexispsl/bankingandfinance/document/391290/55KX-XBB1-F185-S127-00000-00/Key_issues_in_loan_transfers (dostęp: 30.08.2019 r.).